POLSKA AKADEMIA NAUK INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CII

Nr 3/4

WARSZAWA 1995

http://rcin.org.pl

INFORMACJA DLA AUTORÓW "KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO"

Trudna sytuacja finansowa "Kwartalnika Historycznego" (brak funduszów na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

- 1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych (lub wydrukowanych z komputera) według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń. W przypadku wydruku komputerowego należy dołączyć dyskietkę.
- 2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.
- 3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie w przypadku pracy wielotomowej liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje na końcu tekstu z prawej strony.
 - 4. Teksty do działu "Kronika" zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.
- 5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.
- 6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczone przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. wiek lub r. rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).
- 7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itd., m.in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935; 16 maja; w maju 1935 r.).
- 8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym poniżej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.
- 9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

POLSKA AKADEMIA NAUK INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku

> ROCZNIK CII 1995

> > 3/4

WYDAWNICTWO NAUKOWE Semper Warszawa 1995

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszkiewicz, Marian Biskup, Stanisław Bylina, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Monika Hamanowa, Jerzy Jedlicki, Marcin Kamler, Wojciech Kriegseisen (sekretarz), Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski (redaktor), Roman Michałowski (zastępca redaktora), Jan Molenda, Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Jacek Staszewski, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Romuald Wojna (zastępca redaktora), Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, ks. Zygmunt Zieliński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN 00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Adiustacja: Maria Sieramska

© Copyright by Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper Warszawa 1995

© All rights reserved.

No part of this book may be reproduced,
stored in a retrieval system,
or transmitted, in any form of by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju
wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego Semper

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych

Skład komputerowy: SOFT EDITION

ul. Umińskiego 1/44, 03-983 Warszawa tel, 671 38 75

Redakcja techniczna: WYDAWNICTWO NAUKOWE Semper ul. Bednarska 20 a, 00-321 Warszawa tel. 635 49 73

> PL ISSN 0023-5903 Nr indeksu 363103

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa

tel. 635 49 73 fax: 664 88 20

KONFESJA SANDOMIERSKA

reprint I wydania z 1570 roku [twarda oprawa, futerał]

z wprowadzeniami:

historycznym **Urszuli Augustyniak** i historycznoliterackim **Rafała Leszczyńskiego** [broszury w językach: polskim, niemieckim lub angielskim]

oraz transkrypcja, komentarze i opracowanie filologiczne **Krystyny Długosz–Kurczabowej** [w oddzielnym tomie]

[format A5, łącznie ponad 700 stron druku]

Do nabycia we wszystkich księgarniach naukowych oraz w sprzedaży wysyłkowej

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa

tel. 635 49 73 fax: 664 88 20

TRUDNE STULECIA

Studia z dziejów XVII i XVIII wieku ofiarowane Profesorowi Jerzemu Michalskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin

Pod redakcją Łukasza Kądzieli, Wojciecha Kriegseisena i Zofii Zielińskiej

[format B5, s. 280, bibliografia, indeks, ilustracje]

Do nabycia we wszystkich księgarniach naukowych oraz w sprzedaży wysyłkowej

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa

tel. 635 49 73 fax: 664 88 20

Krystyna Moisan-Jabłońska

OBRAZ CZYŚĆCA w sztuce polskiego baroku

STUDIUM IKONOGRAFICZNO-IKONOLOGICZNE

Pierwsze pełne opracowanie tego tematu [format A4, s. 200, 163 ilustracje, bibliografia, streszczenie w języku francuskim]

Do nabycia we wszystkich księgarniach naukowych oraz w sprzedaży wysyłkowej

Marek Ney-Krwawicz

SZTANDARY i PROPORCE ARMII KRAJOWEJ

Semper
http://rcin.org.pl

«Studia i Materiały Wydawnictwa Naukowego Semper»

2

Joanna Jelińska

"Sarmacki" wizerunek szlachcica-ewangelika w *Postylli* Krzysztofa Kraińskiego

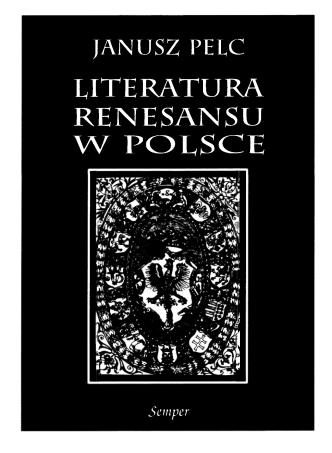
«Studia i Materiały Wydawnictwa Naukowego Semper»

.

Małgorzata Aleksandrowicz-Szmulikowska

Radziwiłłówny w świetle swoich testamentów

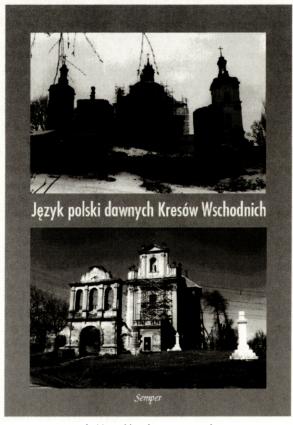

Romuald Naruniec

Michał Baliński

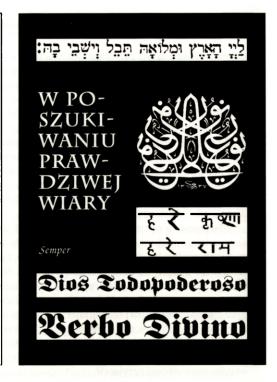
jako mecenas polsko-litewskich więzi kulturowych

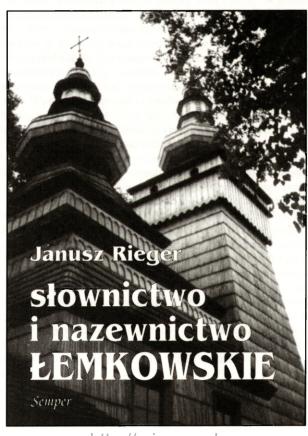

http://rcin.org.pl

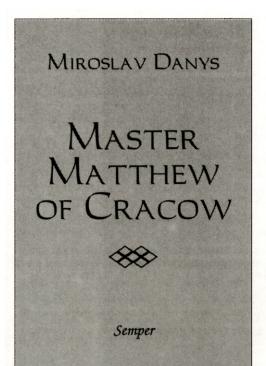
NURTY CHRZEŚCIJAŃSTWA

Stanisław Bylina
Jan Sergiusz Gajek
Andrzej Kasia
Wincenty Myszor
Jerzy Prokopiuk
Anna Świderkówna
Janusz Tazbir
Bogdan Tranda

http://rcin.org.pl

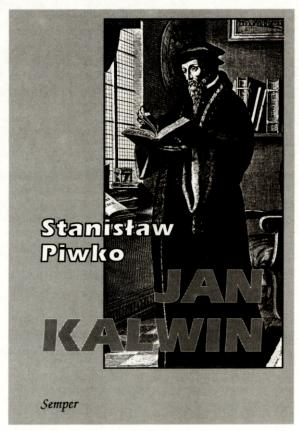

Dariusz Śnieżko

mit wieku złotego w literaturze polskiego renesansu

Semper

http://rcin.org.pl

Hassan Ali Jamsheer

JEDNOŚĆ ARABSKA

GENEZA IDEI W TRADYCJI WCZESNEGO ISLAMU

Semper

PRZEMYSŁAW PIOTR Żurawski vel grajewski

SPRAWA UKRAIŃSKA

NA KONFERENCJI Pokojowej W Paryżu W Roku 1919

Anna Matysiak

między regionalizmem a uniwersalizmem

Erwina Kruka

Semper

JOANNA ŚLÓSARSKA

SYNTAGMATYKA POETYCKA

Semper

Piotr Wróblewski

Społeczność czeska w Zelowie

Dariusz Śnieżko

mit wieku złotego w literaturze polskiego renesansu

Semper

Joanna Partyka

Rękopisy dworu szlacheckiego doby staropolskiej

Semper

GABRIEL KRASIŃSKI

TANIEC RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Semper

SPIS TREŚCI

Andrzej Poppe, Spuścizna po Włodzimierzu Wielkim. Walka o tron kijowski 1015–1019	3
Ryszard Grzesik, Książę węgierski żonaty z córką Mścisława Halickiego. Przyczynek do	
problemu czasu i miejsca powstania Kroniki węgiersko-polskiej	3
Zbigniew Dalewski, Ceremoniał koronacyjny królów polskich w XV i początkach XVI	
wieku3	
Anna Michałowska, Stanisław Antoni Szczuka — początki kariery patrona6	1
Urszula Kosińska, Kwestyje polityczne, obojętne [Franciszka Radzewskiego]. Traktat polityczny z roku 1699	1
John Markoff, Kiedy i jak zbuntowała się wieś? Badania statystyczne rewolucyjnej Francji 1788–1793	3
Martyna Deszczyńska, Bractwa kościelne Warszawy w latach 1795–1830	1
Władysław Stępniak, Potencjalna sojuszniczka czy drugorzędny partner? Grecja w polityce polskiej w latach 1920–1923	1
Eugeniusz Piwowarski, Plan mobilizacyjny "S" (1926–1938) i problemy związane z mo- żliwością jego realizacji na wypadek wojny	
	9
Marek Ney-Krwawicz, Organizacja prac nad powstaniem powszechnym w kraju w sztabie Naczelnego Wodza na obczyźnie. Zarys problemu	7
Henryk Słoczyński, Z dziejów czarnej legendy krakowskiej historiografii konserwatywnej. Józef Szujski w opiniach współczesnych i potomnych	9
ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE	
Henryk Wisner, Rzeczpospolita: szlachta, jej sejm i państwo. W związku z pracą Edwarda Opalińskiego, Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652. System parlamentarny w społeczeństwie obywatelskim, Warszawa 1955	
*	
W. Fritze, Untersuchungen zur frühslawischen und frühfränkischen Geschichte bis ins 7.	
Jahrhundert, Frankfurt a. M. 1994 — Jerzy Strzelczyk	7
J. Szymański, Kanonikat świecki w Małopolsce (od końca XI do połowy XIII wieku),	
Lublin 1995 — Jerzy Rajman	0
S. Kołodziejski, Średniowieczne rezydencje obronne możnowładztwa na terenie województwa krakowskiego, Warszawa, Kraków 1994 — Zbigniew Morawski	3
K. Stopka, Szkoły katedralne metropolii gnieźnieńskiej w średniowieczu. Studia nad kształ-	
ceniem kleru polskiego w wiekach średnich, Kraków 1994 — Andrzej R a d z i m i ń s k i 26	D
J. Soszyński, Kronika Marcina Polaka i jej średniowieczna tradycja rękopiśmienna w Polsce, Warszawa 1995 — Ryszard Grzesik	q
C. Sauer, Fundatio und Memoria. Stifter und Klostergründer im Bild 1100 bis 1350,	_
Veröffentlichungen des Max–Planck–Instituts für Geschichte 109, Göttingen 1993 —	
Szymon Wieczorek	3
A. Radzimiński, Duchowieństwo kapituł katedralnych w Polsce XIV i XV w. na tle porównawczym. Studium nad rekrutacją i drogami awansu, Toruń 1995 — Maria Ko-	ر
czerska	7
CECI5Ra	1

W. Sieradzan, Świadomość historyczna świadków w procesach polsko-krzyżackich	
w XIV i XV wieku, Toruń 1993 — Krzysztof Ożóg	280
T. Stamm-Kuhlmann, König in Preussens grosser Zeit. Friedrich Wilhelm III. der Me-	
lancholiker auf dem Thron, Berlin 1992 — Grzegorz Kucharczyk	286
Pamiętniki reba Dowa z Bolechowa (1723–1805). Przekład z języka hebrajskiego, wstęp	
i przypisy Roman Marcinkowski, Warszawa 1994 — Jakub Goldberg	288
A. Penkalla, Żydzi na terenie guberni radomskiej w latach 1815–1862, Radom 1991 —	
Krzysztof Lewalski	290
V. Merkys, Draudžiamosios lietuviškos spaudos kelias 1864–1904, Vilnius 1994; tenže,	
Knygnešių laikai 1864–1904, Vilnius 1994 — Jan Jurkiewicz	294
R. W a p i ń s k i , Polska i małe ojczyzny Polaków. Z dziejów kształtowania się świadomości	
narodowej w XIX i XX wieku po wybuchu II wojny światowej, Wrocław 1994 — Mag-	
dalena Micińska	297
M. Piela SDS, Udział duchowieństwa w polskim życiu politycznym w latach 1914–1924,	
Lublin 1994 — Roman Wapiński	200
G. Górski, Administracja Polski Podziemnej w latach 1939–1945. Studium historyczno–	. 277
	202
prawne, Toruń 1995 — Marek Ney-Krwawicz	302
"Lietuvos istorijos metraštis 1992 metai", Vilnius 1994, "Lietuvos istorijos metraštis 1993 me-	205
tai", Vilnius 1994 — Henryk Wisner	305
KRONIKA	
Międzynarodowe sympozjum naukowe: "Życie codzienne w klasztorach mniszych i kanonic-	
kich w Europie średniowiecznej i nowożytnej (X–XVIII w.)", Wrocław–Książ 30 listopa-	
	207
da–4 grudnia 1994 r. — Stanisław Rosik	. 307
Piśmienność i praktyka życiowa w średniowieczu. Międzynarodowe kolokwium w Münster,	200
8–10 czerwca 1995 — Edward Potkowski	. 309
Nauczanie w Polsce średniowiecznej i wczesnonowożytnej. Ogólnopolska konferencja histo-	
- J	313
Zmierzch kultury staropolskiej. Ciągłość i kryzys (XVII–XIX w.). Kolokwium. Warszawa,	
19 czerwca 1995 — Barbara Szymczak	314
Sprawozdanie z sesji naukowej "50-lecie państwowości polskiej na Pomorzu", Słupsk,	
11 marca 1995 — Jacek Knopek	316
Kongres kultury polskiej na obczyźnie — Jacek Z. Sawicki	317
IN MEMORIAM	
Zbigniew Zdrójkowski (18 VIII 1915 – 27 II 1995) — Danuta Janicka	321
Iza Bieżuńska-Małowist (1 I 1917 – 27 VII 1995) — Jerzy Kolendo	
KOMUNIKATY	
ROMUNIKATI	
Konkurs recenzji im. Władysława Konopczyńskiego	327
LISTY DO REDAKCJI	
Białoruskie Towarzystwo Historyczne	329

CONTENTS

Andrzej Poppe, The Legacy of Vladimir the Great. Rivalry for the Kiev Throne 1015–1019 3
Ryszard Grzesik, The Hungarian Prince Married to a Daughter of Mstislav of Halicz Rus'.
A Contribution to the Time and Place of the Origin of the Hungarian–Polish Chronicle 23
Zbigniew Dalewski, The Coronation Ceremonial of the Polish Kings in the Fifteenth and
at the Beginning of the Sixteenth Century
Anna Michałowska, Stanisław Antoni Szczuka — Beginnings of the Career of a Patron61
Urszula Kosińska, "Kwestyje polityczne, obojętne" by Franciszek Radzewski. A Politi-
cal Treatise from 1699
John Markoff, When and How did the Village Rebel? Statistical Studies on Revolutionary
France113
Martyna Deszczyńska, Religious Fraternities in Warsaw during the 1795–1830 Period131
Władysław Stępniak, Potential Ally or Second-rate Partner? Greece in Polish Politics du-
ring the Years 1920–1923
Eugeniusz Piwowarski, The "S" Mobilization Plan (1926–1938) and Problems Connec-
ted with the Possibility of Its Realization in Case of War
Marek Ney-Krwawicz, The Organization of an Uprising in Occupied Poland by the
Staff of the Commander- in-Chief in-Exile. An Outline of the Problem
Henryk Słoczyński, From the History of the Black Legend of Cracow Conservative Histo-
riography. Józef Szujski in the Opinions of His Contemporaries and Posterity
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS243
CHRONICLE307
IN MEMORIAM
ANNOUNCEMENTS
LETTERS TO THE EDITOR

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN – Archiwum Akt Nowych

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych

Bibl. Czart. – Biblioteka i Archiwum Czartoryskich w Krakowie

Bibl. Kórn. – Biblioteka Kórnicka PAN

Bibl. Nar. – Biblioteka Narodowa w Warszawie

Bibl. Ossol. – Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
Bibl. Racz. – Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu

CAW – Centralne Archiwum Wojskowe

cz. - część

"Czasop. Prawno–Hist." – Czasopismo Prawno–Historyczne"

ibid. – ibidem

"Kwart. Hist." – "Kwartalnik Historyczny"

"Kwart. HKM" – "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej" MGH SS – Monumenta Germaniae Historica Scriptores

MGH Script. rer. Ger. – Monumenta Germaniae Historica Scriptores rerum Germanicarum

MPH – Monumenta Poloniae Historica

n. – i następna (s. 53 n.) nn. – i następne (s. 53 nn.)

nr - numer
op. cit. - opus citatum
por. - porównaj
przyp. - przypis

"Przegl. Hist." – "Przegląd Historyczny"
PSB – Polski słownik biograficzny
RAU – Rozprawy Akademii Umiejętności

RDSG – "Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych"

red. – redaktor, redakcja

rkp. – rękopis

RPAU – Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności SPPP – Starodawne Prawa Polskiego Pomniki SSS – Słownik starożytności słowiańskich

"St. Źródł." – "Studia Źródłoznawcze"

sygn. – sygnatura t. – tom

VL – Volumina Legum

WAP – Wojewódzkie Archiwum Państwowe

wyd. – wydanie, wydawca

z. - zeszyt zob. - zobacz

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne.

– W kraju

– urzędy pocztowe oddawcze, właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora, oraz doręczyciele w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu jest utrudniony;

dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper,
ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel. 635 49 73,
fax: 664 88 20; wpłaty należy kierować na konto:
PKO VII Oddział w Warszawie, Nr 1573–109628–136

z zaznaczeniem dla blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty.

 Ze zleceniem wysyłki do innych państw: dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper,
ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel. 635 49 73,
fax: 664 88 20; wpłaty należy kierować na konto:
PKO VII Oddział w Warszawie, Nr 1573–109628–136

z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty; dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której

koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Cena w prenumeracie w 1996 roku w kraju wynosi 7 zł za numer. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę (pocztą zwykłą) jest w Europie o 100%, a w krajach pozaeuropejskich o 200% wyższa od krajowej.

Terminy przyjmowania przedpłat przez Wydawnictwo Naukowe Semper oraz przez Pocztę Polską (tylko prenumerata krajowa):

- do 25 XI na I kw. roku następnego

– do 25 II na II kw.

– do 25 V na III kw.

- do 25 VIII na IV kw.

Wcześniejsze i bieżące numery można nabywać w Dziale Handlowym Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel. 635–49–73, fax: 664–88–20. Również można je zamawiać we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00–901 Warszawa oraz we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich (cena 1 egz. w tych księgarniach może różnić się od ceny w Wydawnictwie).

Subscription orders (17 US\$ per copy, 68 US\$ per year) available through the local press distributors or through the Foreign Trade Enterprise ARS POLONA, 00–068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, or directly through

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER

ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland tel. (48) (2) 635 49 73, fax: (48) (2) 664 88 20.

PL ISSN 0023-5903 Nr indeksu 363103